Raadsinformatiebrief Landsmeer

Ter kennisneming

Datum B&W vergadering	30 juni 2022
Portefeuillehouder	Burgemeester L. de Lange
Documentkenmerk	16194-2022:398476 behorende bij zaak: 16194-2022
Bijlage(n)	B1. Tweede Kamerbrief Activeren Nationale Crisisstructuur (17 juni 2022)
	B2. Tweede Kamerbrief Maatregelen en situatie asielopvang (24 juni 2022)
	B3. Aanpak zoals verstuurd aan Veiligheidsberaad 24 juni 2022

Onderwerp: *Opdrachten vanuit het Rijk voor opvang asielzoekers en huisvesting*

Aan de raad van Landsmeer,

De druk op de asielopvang is al maanden erg hoog, mede doordat de doorstroming stagneert. Naar aanleiding van de situatie in de migratieketen is door het Rijk op 17 juni jl. de structuur voor nationale crisisbesluitvorming geactiveerd. Het Rijk heeft met de voorzitters van de veiligheidsregio's, via het Veiligheidsberaad, gesproken over de maatregelen voor de noodsituatie in de asielopvang. Er is vervolgens door het Rijk een plan van aanpak vastgesteld (zie bijlage 3). In dit plan van aanpak zijn opdrachten voor de komende periode opgenomen.

In deze brief informeren we u over de opdrachten die de gemeenten in de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland van het Rijk hebben gekregen. De burgemeesters in de Veiligheidsregio beschouwen de opdrachten van het Rijk als een feit en tegelijkertijd zien we dat deze een groot gewicht in zich dragen. Zowel praktisch, dit gaat veel van de betrokken medewerkers vragen, als ruimtelijk: de druk op beperkte ruimte is al groot en deze opdracht verhoogt die druk. Tot slot is ook de maatschappelijke component een nadrukkelijk punt van aandacht. De druk op de woningmarkt is dermate hoog dat het maatschappelijke sentiment rondom de opvang van vluchtelingen, statushouders en ontheemden uit Oekraïne verder kan verslechteren. De burgemeesters hebben hier lokaal aandacht voor en vragen het Rijk hier ook nadrukkelijk oog voor te hebben.

Crisisnoodopvang 225 asielzoekers op korte termijn voor enkele weken in Zaanstreek-Waterland
In de komende weken moeten 225 crisisnoodopvangplekken per veiligheidsregio gerealiseerd worden met centrale coördinatie. Bij crisisnoodopvang gaat het om accommodaties die worden ingezet bij incidenten, rampen of crises. Denk bijvoorbeeld aan sporthallen en tenten. Deze crisisnoodopvang is noodzakelijk om de tekorten in de asielopvang op te vangen en de acute situatie rond het aanmeldcentrum in Ter Apel te verbeteren. Er was eerder een opdracht gegeven aan de veiligheidsregio's om voor twee weken 150 asielzoekers uit Ter Apel op te vangen. Deze opdracht wordt vergroot naar 225 asielzoekers voor enkele weken. Het Rijk heeft toegezegd te voorzien in financiële middelen, busvervoer, ondersteuning door het COA, 30 inzetbare personen voor beheer en begeleiding per veiligheidsregio per dag en medische zorg.

In Zaanstreek-Waterland gaat de Veiligheidsregio met deze opdracht aan de slag. Op dit moment onderzoekt de VRZW locaties en overlegt met gemeentes wat de mogelijkheden en onmogelijkheden zijn. Daarbij vinden de gemeentes het belangrijk dat ze proactief de omgeving kunnen informeren als hierover een besluit is genomen.

Huisvesting statushouders – versnelde uitplaatsing 134 statushouders binnen zes weken in Zaanstreek-Waterland
De regio heeft naast de reguliere taakstelling vorig jaar als regio met de provincie en het Rijk afgesproken om niet in te zetten op asielopvang, maar op de versnelde huisvesting van statushouders in combinatie met andere spoedzoekers. De omvang van deze opdracht is 225 – 248 statushouders eenmalig. Dit zou begin 2023 gerealiseerd moten zijn.
Hier is nu een nieuwe opdracht bij gekomen. Binnen zes weken moeten er landelijk 7.500 statushouders naar (flexibele / tijdelijke) huisvesting worden uitgeplaatst. Voor de regio Zaanstreek-Waterland gaat het waarschijnlijk om 134 statushouders. De definitieve verdeling is nog niet bekend gemaakt. Op langere termijn moeten deze statushouders een permanente woonplek krijgen in onze regio.

We onderzoeken hoe we als regio uitvoering kunnen geven aan deze opdracht. We gaan in ieder geval door met het plan voor de huisvesting van statushouders en spoedzoekers waarover u in februari geïnformeerd bent. We kijken of we met deze inzet kunnen voldoen aan de opdracht van het Rijk. Momenteel voeren wij daarover gesprekken met de provincie. Onder meer om een aantal locaties in de regio die in Bijzonder Provinciaal Landschap mogelijk te maken. Duidelijk is wel dat de termijn van zes weken die het Rijk heeft gesteld ons voor een grote uitdaging stelt. Dat vraagt flexibiliteit van alle partijen: gemeentes, provincie en Rijk, maar ook van de omgeving van de eventuele locaties waar deze (flexibele / tijdelijke) huisvesting zal landen.

Opvang van 2.371 Ontheemden uit Oekraïne in Zaanstreek-Waterland
Eerder hebben de veiligheidsregio's al de opdracht ontvangen voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne. De eerste opdracht ging over 50.000 plekken landelijk, en 2.000 per veiligheidsregio. Vervolgens is deze opdracht verhoogd tot 75.000 plekken. In het Veiligheidsberaad van 20 juni jl. is hiervoor een verdeelsleutel afgesproken. De verdeling is gebaseerd op het oppervlakte en het aantal inwoners van de veiligheidsregio's. Voor Zaanstreek-Waterland betekent dat 371 plekken. In totaal moeten er dus 2.371 opvangplekken worden gerealiseerd in onze regio. Op dit moment zijn er daarvan 998 gereed. In verschillende gemeentes in de regio wordt onderzoek gedaan naar opvangplekken om op afzienbare termijn aan de totale opdracht te kunnen voldoen. Ook dit is een uitdaging want reguliere woningen zijn er niet. Dit vraagt dus om creatieve en soms niet ideale oplossingen. Zo onderzoekt Zaanstad de mogelijkheden van opvang op een zeecruiseschip.

Landelijke maatregelen in de komende drie maanden: grootschalige opvang en flexwoningen
Naast bovengenoemde maatregelen zoekt het Rijk naar enkele grote tijdelijke noodvoorzieningen met een capaciteit van 1.000 opvangplekken voor asielzoekers per locatie voor de duur van zes maanden. Voor zover bekend heeft het Rijk hiervoor geen locaties in Zaanstreek-Waterland op het oog.

Het Rijk zet daarnaast in op de versnelde uitplaatsing van statushouders door de realisatie van 7.500 flexwoningen in 2022. Er is daarvoor een Taskforce Versnelling Tijdelijke Huisvesting opgericht en het Rijk heeft €100 miljoen vrijgemaakt. Daarnaast wordt geld vrijgemaakt voor het oplossen van knelpunten bij de realisatie van flexwoningen. Ook het Rijksvastgoedbedrijf werkt mee aan tussenvoorzieningen en (flexibele) huisvesting.

Afhankelijk van het tempo van uitplaatsing van statushouders, kan de noodopvang in de regio's worden afgebouwd.

Landelijke maatregelen op de langere termijn
Ook benoemt het Rijk in het plan van aanpak een aantal maatregelen voor de langere termijn. Namelijk de beheersing van instroom en terugkeer, een stabiel en wendbaar opvanglandschap en verlengde pleegzorg voor alleenstaande minderjarige vreemdeling. Ook werkt het Rijk aan een juridisch instrumentarium om een wettelijke taak voor gemeenten om evenwichtig verspreid door het land asielopvangvoorzieningen te creëren voor exploitatie door het COA.

Ook voor de realisatie van huisvesting en tussenvoorzieningen voor statushouders kijkt het Rijk naar een dwingend juridisch instrumentarium. Het gaat dan om het geven van een aanwijzing aan gemeenten op grond van de Wet ruimtelijke ordening wanneer er sprake is van een nationaal belang.

Dit heeft op korte termijn niet direct gevolgen voor onze regio. Als hier meer duidelijkheid over is dan zullen we u opnieuw informeren.

Met vriendelijke groet,
De burgemeester (*1)

*1 De burgemeester treedt als bestuursorgaan tijdelijk in de plaats van het college conform art. 42:2 van de Gemeentewet.